

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΡΤΑΛΙΔΗΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝ.ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΘΕΣΗ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ/ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 20-3238750, 210 3238560

E-MAIL: G.PARTALIDIS@GMAIL.COM

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

«Κώδικας Κοινοφελών Περιουσιών, Σχολαζουσών Κληρονομιών και λοιπές διατάξεις»

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:

Εκσυγχρονισμός του νομοθετικού πλαισίου του α.ν. 2039/1939 με κύριους άξονες:

Α) σύνταξη Εθνικού Μητρώου Κληροδοτημάτων, υλοποιώντας, μετά από 12 έτη, σχετική συνταγματική υποχρέωση, και Μητρώου Σχολαζουσών Κληρονομιών που επιτρέπουν για πρώτη φορά την καταγραφή των εν λόγω περιουσιών με τρόπο συστηματικό, ενιαίο και πλήρη, μέσω της ηλεκτρονικής πρόσβασης (on-line), ώστε να καθίσταται δυνατή η αποτελεσματική και διαφανής παρακολούθηση της διαχείρισης αυτών.

Β) δημιουργία Μητρώου εκκαθαριστών κοινοφελών περιουσιών, εκτελεστών διαθηκών, διαχειριστών κοινοφελών περιουσιών ή ιδρυμάτων και κηδεμόνων σχολαζουσών κληρονομιών, από νομικούς και άλλους επιστήμονες, με πολυετή επαγγελματική εμπειρία, από το οποίο, με κλήρωση, με απολύτως αδιάβλητο και αντικειμενικό τρόπο, θα επιλέγονται τα εν λόγω πρόσωπα, επιδιώκοντας την ταχεία και βέλτιστη διεκπεραίωση των υποθέσεων και διαχείριση των περιουσιών.

Γ) απλοποίηση και αντικατάσταση της χρονοβόρας δικαστικής διαδικασίας του διορισμού κηδεμόνα της κληρονομιάς με ταχύρρυθμη και διαφανή διοικητική διαδικασία.

Δ) καθιέρωση τακτικών ελέγχων από εξειδικευμένα και πιστοποιημένα πρόσωπα, όλων εν γένει των κοινοφελών περιουσιών, λόγω του μεγάλου όγκου τους.

Ε) ενίσχυση του πλαισίου κατασταλτικού ελέγχου με την πρόβλεψη συντρέχουσας αρμοδιότητας της Οικονομικής Επιθεώρησης για την εξέταση περιπτώσεων που διαπιστώνονται ατασθαλίες ή τις οποίες παραπέμπει προς έλεγχο η αρμόδια αρχή.

ΣΤ) εκσυγχρονισμός και διεύρυνση του φάσματος των τιθέμενων στη διάθεση του διαχειριστή της περιουσίας χρηματοοικονομικών εργαλείων (πάντα υπό το πρίσμα της ασφάλειας της περιουσίας και της χαμηλής διακινδύνευσης), προς το σκοπό της μεγιστοποίησής της, και η, εν γένει, εισαγωγή ευέλικτων διαδικασιών αποτελεσματικής διαχείρισης και αξιοποίησης της περιουσίας που συνοδεύονται από ασφαλιστικές δικλείδες

για την προάσπιση των συμφερόντων των τιμώντων, της βουλήσεώς του διαθέτη ή δωρητή και του δημοσίου συμφέροντος.

Ζ) εισαγωγή ταχέων και αποτελεσματικών διαδικασιών προληπτικού ελέγχου, όπου απαιτείται, των πράξεων των οργάνων εκκαθάρισης και διοίκησης των περιουσιών.

Η) ενίσχυση των αρμοδιοτήτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης με σκοπό την αποτελεσματικότερη άσκηση της εποπτείας.

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΕ ΆΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΥΧΟΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ:

Δεν υπάρχουν άλλες ρυθμίσεις

Α: ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης

Οι σημαντικότερες από τις κακοδαιμονίες που μαστίζουν τις κοινωφελείς περιουσίες, οι οποίες κατέστησαν αναγκαία την τροποποίηση και επικαιροποίηση του νομοθετικού πλαισίου, μπορούν να συνοψισθούν ως ακολούθως:

1. Η πεπαλαιωμένη νομοθεσία. Όπως έχει στην πράξη αποδειχθεί, ο α.ν. 2039/1939, με τις όποιες ως τώρα τροποποιήσεις του, είναι αδύνατον ν' ανταποκριθεί στις εξελίξεις των καιρών καθώς και στο έργο το οποίο καλούνται σήμερα να επιτελέσουν οι κοινωφελείς περιουσίες.

2. Το γεγονός ότι επιμέρους ρυθμίσεις του α.ν. 2039/1939 και οι τροποποιήσεις του έχουν θεσμοθετήσει μια πανσπερμία διατάξεων, με αποτέλεσμα να δημιουργείται ασάφεια και να καθίσταται εξαιρετικά δυσχερής ο έλεγχος εφαρμογής του νομικού πλαισίου.

3. Σε αρκετές περιπτώσεις, η εποπτεία των κοινωφελών περιουσιών (κυρίως κληροδοτημάτων) διασπάται, αφού ανατίθεται σε διαφορετικές αρχές, με αποτέλεσμα να καθίσταται από αναποτελεσματική.

4. Ο έλεγχος, υπό την μορφή εποπτείας, προληπτικής ή κατασταλτικής, που ασκείται από τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Οικονομικών (κυρίως από τη Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας & Εθνικών Κληροδοτημάτων), **αποδεικνύεται, στην πράξη, μη αποτελεσματικός.** Η έλλειψη προσωπικού, η απουσία της κατάλληλης εκπαίδευσης και αυτού ακόμη του ελάχιστου προσωπικού, οι υποτυπώδεις υποδομές – κυρίως ως προς την ολοκληρωμένη διαμόρφωση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης – σε συνδυασμό με την γενικευμένη παθογένεια ως προς την οργάνωση και λειτουργία των εποπτευόμενων κοινωφελών περιουσιών, έχουν οδηγήσει πια σε μια κατάσταση αδυναμίας επίβλεψης του

τρόπου λειτουργίας τους, η οποία έχει δραματικές επιπτώσεις τόσο ως προς την αποτελεσματικότητα εκπλήρωσης του σκοπού τους όσο και σε θέματα διαφάνειας της δράσης τους.

5. Η κατάσταση πολλών υφιστάμενων κοινωφελών περιουσιών, αφενός όσον αφορά την οργάνωση και λειτουργία τους, αφετέρου δε όσον αφορά τον τρόπο εκπλήρωσης του σκοπού τους, οδηγεί στη διαπίστωση ότι **ορισμένες κοινωφελείς περιουσίες έχουν εκτραπεί από την επίτευξη του σκοπού για τον οποίο συνεστήθησαν**. Και τούτο άλλοτε με δική τους ευθύνη και άλλοτε επειδή τα νομικά και πραγματικά δεδομένα, όπως ήδη συνοπτικώς περιγράφησαν, δεν τους επιτρέπουν, παρά τις προσπάθειες των διοικήσεων τους, ν' ανταποκριθούν στη βούληση του διαθέτη.

6. Τέλος, η μακροχρόνια κακοδιαχείριση των κοινωφελών περιουσιών από τους διαχειριστές τους, σε συνδυασμό με την απουσία ουσιαστικού ελέγχου και αποτελεσματικής εποπτείας της Πολιτείας όσον αφορά την εκτέλεση της βούλησης των διαθετών, έχει το δικαιολογημένο αποτέλεσμα της δυσφορίας της κοινής γνώμης και της δημιουργίας αρνητικής κοινωνικής συνείδησης απέναντι στο θεσμό της ευεργεσίας γενικότερα. Είναι γνωστά τα συνεχή δημοσιεύματα για συγκεκριμένα μεγάλα κληροδοτήματα, των οποίων η κοινή διαχείριση και αδιαφάνεια έχει απασχολήσει τις αρμόδιες διοικητικές και δικαστικές αρχές.
(Πόρισμα για τα Εθνικά Κληροδοτήματα της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, 1/2/2011).

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων

Το σχέδιο νόμου αποσκοπεί στη **συνολική αλλαγή του νομοθετικού καθεστώτος** που διέπει την οργάνωση, λειτουργία και εποπτεία των κοινωφελών περιουσιών αξιοποιώντας παράλληλα όλα τα μέσα της σύγχρονης τεχνολογίας για την εμπέδωση της διαφάνειας. Συγκεκριμένα οι επιμέρους στόχοι που επιδιώκονται στο πλαίσιο αυτό είναι οι εξής:

Α. Καταγραφή των κοινωφελών περιουσιών και της περιουσίας τους.

Απαιτείται να πραγματοποιηθεί επειγόντως **καταγραφή όλων των κοινωφελών περιουσιών**, με αντίστοιχη καταγραφή των περιουσιακών στοιχείων της καθεμίας και περιγραφή της φυσιογνωμίας τους, με βάση το σκοπό τους.

Η συνολική αξία της περιουσίας των 14.000 Κοινωφελών Περιουσιών είναι άγνωστη και είναι αδύνατο να υπολογισθεί. Πρέπει όμως να ληφθεί υπόψη ότι:

α. Οι **115** περιουσίες της Άμεσης Διαχείρισης του Υπουργείου Οικονομικών έχουν περιουσία **41.000.000 ευρώ**. Αντιστοιχούν δηλαδή, κατά μέσον όρο, **356.000 ευρώ** στην κάθε περιουσία.

β. Οι περιουσίες που αφήνονται για κοινωφελείς σκοπούς ξεκινούν από **200.000 ευρώ** και πάνω και φθάνουν, σε κάποιες περιπτώσεις, σε αρκετά εκατομμύρια ευρώ.

Μπορούμε, άρα, σύμφωνα με τους προεκτεθέντες αριθμούς, να προσεγγίσουμε με αναλογιστική μέθοδο την συνολική αξία των Κοινωφελών Περιουσιών σε τουλάχιστον **10 δις ευρώ**. Και, μάλιστα, χωρίς να περιλαμβάνεται η περιουσία-κινήτη και ακίνητη-των πολύ μεγάλων Κοινωφελών Περιουσιών, την οποία δεν γνωρίζουμε.

Είναι άγνωστο το μέγεθος της περιουσίας που κρύβεται πίσω από κάθε Σχολάζουσα Κληρονομία. Το βέβαιο είναι ότι ο τομέας αυτός έχει, παραδόξως, υποβαθμισθεί. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Γ.Λ.Κ. εισρέουν κάθε χρόνο αρκετά χρήματα στις Δ.Ο.Υ. από τις Σχολάζουσες Κληρονομίες. Τα έσοδα αυτά θα μπορούσε να είναι πολύ υψηλότερα εάν υπήρχε πρόγραμμα ταχείας εκκαθάρισης των Σχολαζουσών Κληρονομιών. Η καταγραφή η οποία επιδιώκεται θα διευκολύνει και τον έλεγχο ως προς την τήρηση της βούλησης του διαθέτη καθώς και τον εντοπισμό των περιουσιών που έχουν καταστεί ανενεργές ή των οποίων ο σκοπός έχει καταστεί ανέφικτος προκειμένου, με πλήρη τήρηση του άρθρου 109 του Συντάγματος και της αντίστοιχης εκτελεστικής νομοθεσίας, να διατεθούν οι περιουσίες τους για παρεμφερείς σκοπούς.

Β. Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της εποπτείας

Στόχος είναι να γίνουν **βαθείς τομές ως προς την εποπτεία των κοινωφελών περιουσιών**, με βάση και τις προτάσεις που εκτίθενται στη συνέχεια.

1. Οργάνωση της εποπτείας επί των κοινωφελών περιουσιών.

Εδώ και πολλά χρόνια η **εποπτεία επί των κοινωφελών περιουσιών είναι ανεπαρκής**. Απαιτείται, επομένως, πέραν της αναγκαίας ενοποίησής της στο πλαίσιο των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων η πλήρης αναδιοργάνωσή της.

2. Είναι αναγκαία η **πλαίσωση των κεντρικών και περιφερειακών κρατικών υπηρεσιών εποπτείας των Κληροδοτημάτων με όλα τα σύγχρονα μέσα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης**. Έτσι ώστε και να επιτυγχάνεται επιτάχυνση ως προς την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους και να τηρούνται όλοι οι όροι διαφάνειας, τους οποίους επιβάλλει η τόσο ευαίσθητη αποστολή τους.

3. **Έμφαση στον κατασταλακτικό έλεγχο** και μείωση της γραφειοκρατικής διαδικασίας προληπτικού ελέγχου που προέβλεπε ο α.ν.2039/1939.

Γ. Καθεστώς διαφάνειας των κοινωφελών περιουσιών και σχολαζουσών κληρονομιών.

Επιδιώκεται η δημιουργία καθεστώτος **πλήρους διαφάνειας ως προς την οργάνωση και λειτουργία των κάθε είδους κοινωφελών περιουσιών**. Προς τούτο προβλέπεται η δημιουργία ηλεκτρονικού κεντρικού Μητρώου, προσβάσιμο στο κοινό, στο οποίο θα είναι διαθέσιμοι, μεταξύ άλλων, οι ετήσιοι **προϋπολογισμοί και απολογισμοί** των κοινωφελών περιουσιών καθώς και οι **αποφάσεις που λαμβάνονται από τα όργανα διοίκησής τους**. Επιπλέον, επιδιώκεται η αντιμετώπιση του προβλήματος των **Σχολαζουσών Κληρονομιών**, οι οποίες δεσμεύουν τεράστια ποσά.

Δ. Ευελιξία ως προς την αξιοποίηση των κοινωφελών περιουσιών

Κρίνεται αναγκαίο να θεσμοθετηθούν συγκεκριμένες αλλαγές, οι οποίες θα διευκολύνουν, χωρίς εκπτώσεις ως προς τη διαφάνεια, την εκπλήρωση της άνω αποστολής των κοινωφελών υπηρεσιών και του αντίστοιχου δημόσιου συμφέροντος. Μέσα στο πλαίσιο αυτό προτείνεται ιδίως η **διαμόρφωση** αντίστοιχου με την ιδιαιτερότητα της γενικότερης αποστολής των κοινωφελών περιουσιών **νομικού καθεστώτος ως προς την εκμετάλλευση, ιδίως δε ενοικίαση και πώληση, των ακινήτων τους**. Το σημερινό καθεστώς, με τις γραφειοκρατικές αγκυλώσεις που εμφανίζει, είναι υπαίτιο για πολλές από τις

κακοδαιμονίες οι οποίες μαστίζουν τα οικονομικά των κοινωφελών περιουσιών και, κατά συνέπεια, τις δυσχέρειες ως προς την αποτελεσματική διεκπεραίωση της αποστολής τους. Τονίζεται βεβαίως εδώ ότι η ευελιξία στη διαχείριση συνοδεύεται από τις απαραίτητες ασφαλιστικές δικλίδες για το ότι οι σχετικές διαδικασίες θ' αναπτύσσονται υπό όρους πλήρους διαφάνειας.

1.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα και αυτές που επηρεάζει έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε τον λόγο της επιρροής.

Από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις επηρεάζονται άμεσα οι υφιστάμενες κοινωφελείς περιουσίες και τα όργανα διοίκησης και διαχείρισης αυτών. Έμμεσα επηρεάζεται το σύνολο της κοινωνίας και ειδικότερα οι αποδέκτες των κοινωφελών σκοπών στην εξυπηρέτηση των οποίων έχουν ταχθεί οι εν λόγω περιουσίες.

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών

Η προσπάθεια συντάξεως νέου κώδικα κληροδοτημάτων είχε ξεκινήσει ήδη πριν την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001, με το άρθρο 27, παρ. 14 του Ν. 2166/1993 (Α' 137), όπου ορίζεται ότι «με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που θα δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συνιστάται ειδική επιτροπή στο Υπουργείο Οικονομικών για τη σύνταξη κώδικα περί την εις το Κράτος και υπέρ κοινωφελών σκοπών περιερχομένων κληρονομιών, κληροδοτημάτων και δωρεών με σκοπό την απλούστευση των διαδικασιών της λειτουργίας των εκτελεστικών οργάνων διαχειριστικής εποπτείας και τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας. Ο κώδικας αυτός θα κυρωθεί με ιδιαίτερο νόμο στο σύνολό του από την Ολομέλεια της Βουλής κατά το άρθρο 76 παρ. 6 του Συντάγματος» (δηλ. προβλεπόταν η λεγόμενη «διαδικασία των κωδίκων», στην οποία παραλείπονται η κατ' αρχήν και- ιδίως- η κατ' άρθρον συζήτηση, καθώς και η φάση συζήτησης στην οικεία Επιτροπή της Βουλής).

Με την ΥΑ 1101124/1641/Α0006 της 6.10.1997 του Υπουργού Οικονομικών (Β' 930) συνεστήθη, συγκροτήθηκε και ορίσθηκαν τα μέλη «Επιτροπής για τη μελέτη σύνταξης κώδικα εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας Εθνικών Κληροδοτημάτων»¹ βάσει του ως άνω άρθρου 27, παρ. 14 του Ν. 2166/1993. Η επιτροπή αυτή ήταν 9μελής και περιλάμβανε εκτός από υπηρεσιακούς παράγοντες και δύο (2) καθηγητές της Νομικής Αθηνών.

¹ Σύμφωνα με την παράγραφο Γ. της αποφάσεως αυτής, έργο της επιτροπής ήταν «η μελέτη και σύνταξη κώδικα, εκσυγχρονισμού και απλοποίησης της ισχύουσας νομοθεσίας περί εθνικών κληροδοτημάτων, ώστε να γίνει: α) Αποτελεσματικότερη η εκκαθάριση, διοίκησης και διαχείρισης των περιουσιών των Εθνικών Κληροδοτημάτων, καθώς και η εκτέλεση των κοινωφελών σκοπών για τις οποίες αυτές αφέθηκαν και β) ευχερέστερος και αποτελεσματικότερος ο έλεγχος και η εποπτεία αυτών από τον Υπουργό Οικονομικών».

Με υπουργική απόφαση της 4.11.1998 συνεστήθη νέα επιτροπή στο Υπουργείο Οικονομικών για τη μελέτη και σύνταξη Κώδικα Εθνικών Κληροδοτημάτων². Πρόκειται περί της ΥΑ 1123041/2097/Α0006 της 4.11.1998 του Υπουργού Οικονομικών «Σύσταση, συγκρότηση και ορισμός μελών Επιτροπής για τη μελέτη βελτίωσης της νομοθεσίας Εθνικών Κληροδοτημάτων» (Β' 1171). Η επιτροπή αυτήν ήταν 7μελής, χωρίς πλέον την συμμετοχή εκπροσώπων της επιστήμης (καθηγητών Νομικής).

Όμως, λίγους μήνες αργότερα, με την τροποποιητική ΥΑ 1023569/246/Α0006/4.3.1999 του Υπουργού Οικονομικών (Β' 228/16.3.1999), αφ' ενός μεν αντικαταστάθηκε ο παραιτηθείς πρόεδρος, ενώ επαναπροστέθηκαν 2 πανεπιστημιακοί στην Επιτροπή. Μάλιστα είχε οριστεί *εισηγητής* της Επιτροπής με προθεσμία 5 μηνών από της εκδόσεως της αποφάσεως για την κατάθεση στην Επιτροπή ολοκληρωμένου σχεδίου νόμου.

Και ενώ η αρχική προθεσμία ολοκλήρωσης του έργου της Επιτροπής και υποβολής του πορίσματός της στον Υπουργό κ.λπ. ήταν η 31.1.1999, είχε δε με την απόφαση της 4.3.1999, ήδη παραταθεί μέχρι της 31.12.1999, με ακόμα μία απόφαση, την ΥΑ 1006814/1629/Α0006/20.1.2000 (Β' 102), παρατάθηκε για ένα (1) ακόμη έτος, δηλ. μέχρι της 31.12.2000. Υπήρξαν δε δηλώσεις ότι «ως το τέλος του 2001 θα κατατεθεί στη Βουλή νομοσχέδιο για τη λειτουργία των κληροδοτημάτων»³.

Τελικώς, η πρώτη αυτή ουσιαστική προσπάθεια σύνταξης σχεδίου νέου κώδικα κληροδοτημάτων—όπως εν τω μεταξύ αυτή προσαρμόστηκε και στο πλαίσιο της απαίτησης ψήφισης νόμων για την υλοποίηση της Αναθεώρησης του Συντάγματος του 2011⁴—κατέληξε σε σχέδιο νόμου το 2003⁵ ⁶, το οποίο όμως σχέδιο, λόγω των χρονικών περιορισμών ενόψει των επικείμενων εκλογών του Μαρτίου 2004, δεν έφθασε ποτέ στη Βουλή για συζήτηση⁷.

Η επόμενη προσπάθεια έγινε με τη σύσταση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, η οποία κατέληξε σε σχέδιο Κώδικα Εθνικών Κληροδοτημάτων, το οποίο δόθηκε στη δημοσιότητα το 2005 για διαβούλευση. Η διαβούλευση επί του σχεδίου αυτού δεν προχώρησε περαιτέρω, το δε σχέδιο ως είχε δεν κατατέθηκε τελικά στη Βουλή για συζήτηση.

Η τρίτη κατά σειρά απόπειρα για τη σύνταξη και ψήφιση κώδικα εθνικών κληροδοτημάτων πραγματοποιήθηκε το 2010 με τη σύσταση εκ νέου νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, η οποία κατέληξε σε τελικό σχέδιο. Το σχέδιο μάλιστα αυτό παρουσιάστηκε το Σεπτέμβριο

² «Το Βήμα», *ορ. cit.*

³ «Τα Νέα» φύλλο 14/2/2001, «Αρχαίοι» οι νόμοι για τα κληροδοτήματα», σελ. 48

⁴ Βλ. «Το Βήμα» φύλλο 6/1/2002, «Τι Αλλάζει στο Κοινοβούλιο» (Γρ. Τζιοβάρας), σελ. Α28 όπου αναφέρεται ότι «θα έπρεπε ως τον περασμένο Δεκέμβριο [Σ.Σ.: δηλ. ήδη ως τον Δεκέμβριο του 2001] να είχαν κατατεθεί στη Βουλή τα ακόλουθα νομοσχέδια για: [Σ.Σ. ακολουθεί κατάλογος δεκαεπτά (17) θεμάτων νομοσχεδίων, μεταξύ των οποίων τελευταίο στη σειρά ...] τον Κώδικα Εθνικών Κληροδοτημάτων»

⁵ Βλ. το πλήρες σχέδιο νόμου αυτό in <http://www.gsis.gr/gggs/yo/sxnomou.zip>

⁶ Βλ. «Το Βήμα», φύλλο 17/8/2003, «Τα Φορολογικά Νομοσχέδια του Φθινοπώρου» (Κ. Σιωμόπουλος), σελ. Β2-Β3, όπου (σελ. Β3) υπό «Νέος Κώδικας Κληροδοτημάτων» γίνεται λόγος περί «του νέου Κώδικα Κληροδοτημάτων, ο οποίος αναμένεται να κατατεθεί προς ψήφιση στη Βουλή το τρίτο δεκάημερο του Αυγούστου [2003]».

⁷ «Το Βήμα», φύλλο 11/1/2004 «Νομοσχέδια στο ράφι» (Μ. Βασιλείου), σελ. Β4.

του 2011 σε σχετική συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής αλλά το σχέδιο δεν προωθήθηκε τελικώς προς την εθνική αντιπροσωπεία.

2.2. Αναφέρατε τουλάχιστον ένα παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ (εφόσον υπάρχει) και αιτιολογήστε τον λόγο για τον οποίο επιλέξατε τη συγκεκριμένη χώρα.

Ι. Κοινωφελείς περιουσίες

Παρατηρείται στην ελληνική κοινωνία μια τάση να αναφέρεται πως τα εθνικά κληροδοτήματα αποτελούν μοναδικό ελληνικό φαινόμενο⁸. Χωρίς ουδόλως να παραγνωρίζεται η άδολη φιλοπατρία των μεγάλων ευεργετών (Ζάππας, Ζωσιμάδες, Σταύρου κ.ά.), η σύσταση κοινωφελών ιδρυμάτων με διάταξη τελευταίας βουλήσεως (εξ ου και ο όρος «κληροδοτήματα» – πρβλ. όρους «κληροδοσία», «κληροδότης», «κληροδόχος» του Κληρονομικού Δικαίου), πρέπει να θεωρηθεί να οφείλεται στο γεγονός ότι μέχρι το 1821 (και για την Ήπειρο, όπου ο θεσμός των κληροδοτημάτων γνώρισε τη μεγαλύτερη άνθηση, μέχρι το 1912) ίσχυε το οθωμανικό δίκαιο, το οποίο δεν γνώριζε τους θεσμούς του ιδρύματος ή και του νομικού προσώπου που είναι στοιχεία της ηπειρωτικής νομικής παράδοσης στηριζόμενη στο ρωμαϊκό δίκαιο. Έτσι, οι φιλοπάτριδες ευεργέτες, που επιθυμούσαν να καταλείπουν περιουσία υπέρ εθνωφελών σκοπών, δεν είχαν άλλο τρόπο να το επιτύχουν παρά μόνο με σύσταση κληροδοτήματος με πράξη τελευταίας βουλήσεως⁹.

Ανάλογη με τη δική μας περίπτωση μπορεί να θεωρηθεί εκείνη του **Ισραήλ** (κράτους μέλους του ΟΟΣΑ), κράτους που συστήθηκε μόλις το 1947, με τους Ισραηλίτες της διασποράς, οι οποίοι προηγουμένως ζούσαν σε ευρωπαϊκά κράτη, συνήθως υπό ειδικό νομικό καθεστώς, και ενίοτε με περιορισμούς στα αστικά τους δικαιώματα, να μην έχουν ευχερή τρόπο άλλο για να ιδρύουν κοινωφελή ιδρύματα για αρωγή των Εβραίων πλην της κληροδοσίας. Μια απλή ανάγνωση των περιεχομένων της ιστοσελίδας <http://www.justice.gov.il/MOJEng/AdministratorGeneral/Charitable.htm> (στην Αγγλική γλώσσα-στο Ισραήλ την εποπτεία των αγαθοεργών ιδρυμάτων, έχει το Υπουργείο Δικαιοσύνης) που δείχνει, αφ' ενός μεν τον θεσμό του κληροδοτήματος (και δευτερευόντως της δωρεάς) ως κύριο «εργαλείο» εθνικής προσφοράς, όπως και παρ' ημίν, όπως και την ιδιαίτερη επιμέλεια για τη διαφύλαξη της βούλησης του διαθέτη (*"The testator or the donor has the right to determine the exact purpose of his donation to the State of Israel. The Administrator General ensures that all things are done so as to achieve the wishes of the testator or donor in making his gift."*), οι δε συνήθειες σκοποί των δωρητών (κοινωνικοί, εκπαιδευτικοί-π.χ. υποτροφίες, ενίσχυσης παλιννοστώντων, υγειονομικής περίθαλψης, θρησκευτικοί) παρουσιάζουν σημαντική ομοιότητα με εκείνη των Εθνικών Κληροδοτημάτων στη χώρα μας. Ομοίως δε προς το «Συμβούλιον Εθνικών

⁸ Αντί πολλών, πρβλ. στη συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, της 7.12.2010 με Θέμα ημερήσιας διάταξης: «Ηπειρωτικά Κληροδοτήματα».

⁹ Βλέπε σχετικώς και Ιωάννη Βαρβιτσιώτη, εφημερίδα «Το Βήμα», ορ. cit.: «Οι ηπειρώτες ευεργέτες θέλοντας να βοηθήσουν την πατρίδα τους, αλλά μη μπορώντας εξαιτίας της τουρκοκρατίας να δώσουν απευθείας χρήματα σε θεσμούς της ελληνικής πολιτείας, έφτιαξαν διαθήκες και δωρεές και όρισαν τόσο τους διαχειριστές αυτών των περιουσιών όσο και τους σκοπούς που θα έπρεπε οι πόροι των κληροδοτημάτων να υπηρετήσουν (π.χ. παιδεία, νεολαία, αναξιοπαθούντες κ.ά.).»

Κληροδοτημάτων» του άρθρ. 3 του Α.Ν. 2039/1939, υφίσταται στο Ισραήλ η λεγόμενη «Public Committee for the designation of Estate Funds» για τη διαχείριση των κληροδοτημάτων με επικεφαλής ανώτατο δικαστικό¹⁰.

Αυτό καθίσταται φανερό και από το γεγονός ότι και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες υπάρχουν κατεστημένοι θεσμοί για την κρατική διαχείριση των κληροδοτημάτων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η **Ιρλανδία**, όπου υφίσταται, ήδη από 1845¹¹ ο θεσμός των «Επιτρόπων Κοινωφελών Δωρεών και Κληροδοτημάτων για την Ιρλανδία» ("Commissioners of Charitable Donations and Bequests for Ireland" - <http://www.charitycommissioners.ie/index.html>). Το εν λόγω γραφείο των Επιτρόπων θεσπίστηκε ήδη με την Πράξη περί Κοινωφελών Δωρεών και Κληροδοτημάτων (Charitable Donations and Bequests Act) του 1844, νομοθεσία που αναθεωρήθηκε εκτενώς με το Charities Act του 1961 και του 1973 και άλλους μεταγενέστερους νόμους, ρυθμίζεται δε σήμερα με το Charities Act του 2009 (<http://www.oireachtas.ie/documents/bills28/acts/2009/a0609.pdf>). Ο ως άνω θεσμός είναι διακριτός από το Μητρώο των Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων (Charities Registry) που το διαχειρίζεται το Υπουργείο Δημοσίων Εσόδων.

Σύμφωνα με τον καθηγητή Δημοσίου Δικαίου στη Νομική Αθηνών, Νίκο Αλιβιζάτο, και τα όσα ανέφερε στην ομιλία του στη συνεδρίαση της 15/12/2010 της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής για το θέμα των κληροδοτημάτων, το **Charity Commission της Μεγάλης Βρετανίας** (<http://www.charity-commission.gov.uk/>¹³), ανεξάρτητη αρχή, θεωρείται ως η «σύγχρονη» προσέγγιση για το ζήτημα, η οποία όμως θα είναι δύσκολο να υλοποιηθεί εδώ. Η απόσταση που χωρίζει το αγγλοσαξωνικό από το ηπειρωτικό δίκαιο, σε συνδυασμό με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που εμφανίζουν περιπτώσεις όπως η ελληνική στον τομέα των κοινωφελών περιουσιών δεν ευνόησε την χρήση του αγγλικού προτύπου ως νέας βάσης για το δίκαιο αυτό στη χώρα μας.

Τέλος, η **γερμανική** νομοθεσία, η οποία αποτελεί υπόδειγμα για πολλούς τομείς του ελληνικού αστικού δικαίου δεν αποτελεί ταιριαστό μοντέλο για εμάς, όσον αφορά το αντικείμενο των κληροδοτημάτων, για τον απλό λόγο ότι καταλείπει την εποπτεία των κοινωφελών ιδρυμάτων στα Länder (κατάλογος των εποπτικών αρχών ανά Land-

¹⁰ "Where an outright gift is made to the State of Israel, the Public Committee for the designation of Estate Funds – created specially for this purpose and headed by a retired senior judge, distributes the funds in Israel exclusively for charitable and benevolent" (η *έμφαση* δική μας) <http://www.justice.gov.il/MOJEng/AdministratorGeneral/Charitable.htm>

¹¹ Όταν η Ιρλανδία δεν αποτελούσε ακόμη ανεξάρτητο κράτος, αλλά υπαγόταν στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Ιρλανδίας. Πιθανόν αυτό εξηγεί και την ομοιότητα της Ιρλανδικής περίπτωσης με την Ελληνική και την Εβραϊκή (οι υπόδουλοι λαοί, αισθάνονταν έντονο το πατριωτικό συναίσθημα βοήθεια των ομοεθνών τους, το δε κυρίαρχο κράτος, τουλάχιστον στην Ελληνική και Εβραϊκή περίπτωση δεν έδινε ευχερώς νομικά «εργαλεία» για τον σκοπό αυτό πλην της κληροδοσίας).

¹² Για το ισχύον δίκαιο βλ. Charities Act του 2011 στο <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2011/25> το οποίο ουσιαστικά είναι κωδικοποίηση των παλαιών (Charities Act του 2006 κ.λπ.) όπως εξηγείται αναλυτικότερα στο "About the Charities Act 2011", http://www.charity-commission.gov.uk/about_us/regulation/charbill.aspx

¹³ Για το ισχύον δίκαιο βλ. Charities Act του 2011 στο <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2011/25> το οποίο ουσιαστικά είναι κωδικοποίηση των παλαιών (Charities Act του 2006 κ.λπ.) όπως εξηγείται αναλυτικότερα στο "About the Charities Act 2011", http://www.charity-commission.gov.uk/about_us/regulation/charbill.aspx

<http://www.stiftungen.org/de/news-wissen/recht-steuern-finanzen/aufsichts-behoerden.html>) του «Ομοσπονδιακού Συνδέσμου Γερμανικών Ιδρυμάτων». Εξετάστηκε, χωρίς όμως να βρεθεί ιδιαίτερο πεδίο για χρήση τους ως υποδειγμάτων, νομοθεσίες επιμέρους Länder, όπως λ.χ. της Βαυαρίας¹⁴.

Υπάρχει ήδη δημόσια διαβούλευση, μελέτη σκοπιμότητας και πρόταση κανονισμού για θέσπιση νομικού μορφώματος ονόματι «**Ευρωπαϊκό Ίδρυμα**» (European Foundation, *Fundatio Europaea*, FE), το οποίο θα εξυπηρετεί σκοπούς διασυννοριακών που δεν είναι σε θέση να φέρει εις πέρας ίδρυμα του εθνικού δικαίου ενός εκάστου κράτους μέλους (Ελληνικό, Γερμανικό, κ.λπ.)-
http://ec.europa.eu/internal_market/company/eufoundation/index_en.htm

Το βιβλίο με τίτλο "A European Foundation – A New Legal Approach"¹⁵, από το 2006, το οποίο βασίζεται σε ένα πρότερο προσχέδιο των ανωτέρω ευρωπαϊκών νομοθετικών πρωτοβουλιών, δίδει συγκριτικές πληροφορίες για το τι ίσχυε (το 2006, δηλ. σχετικά πρόσφατα, σε διάφορες χώρες της ΕΕ, αλλά και εκτός αυτής) σχετικά με τα ιδρύματα. Π.χ. (σελ. 167 επ.) ποιες είναι οι εποπτικές αρχές για τα ιδρύματα σε κάθε κράτος – τυπολογία: κρατικές (διοικητικές, ανεξάρτητες αρχές, υβριδικές δικαστικές-υβριδικές), έκταση της εποπτείας κ.λπ. Ιδιαίτερως ενδιαφέρον εν προκειμένω είναι το κεφάλαιο του εν λόγω βιβλίου, το οποίο παρέχει συγκριτική θεώρηση των *εποπτικών αρχών* για τα κοινωφελή ιδρύματα στις Ευρωπαϊκές χώρες, αλλά και στις ΗΠΑ και στην Κίνα, σε αναφορά προς το άρθρο 7 του προσχεδίου του ευρωπαϊκού κανονισμού, το οποίο ρύθμιζε τα της εποπτείας του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος. Π.χ. αναφέρεται στη συγκριτική αυτή επισκόπηση ότι «σε σχεδόν όλα τα κράτη μέλη υπάρχει κρατική εποπτική αρχή – η έκταση αυτής της εποπτείας, όμως, δύναται να είναι διαφέρει πολύ από χώρα σε χώρα. Η εποπτεία ιδρυμάτων ιδρυθέντων για κοινωφελείς σκοπούς είναι γενικά πιο εκτεταμένη σε όλες τις χώρες». Εν συνεχεία δε παρουσιάζει τυπολογία της κρατικής εποπτικής αρχής, με διάκριση τριών τύπων, ήτοι:

α) δημόσιο διοικητικό σώμα, όπερ υφίσταται π.χ. σε «**Αυστρία** για ιδρύματα δημοσίου σκοπού, **Γερμανία** (αποκεντρωμένη εποπτεία από Υπουργεία ή άλλα διοικητικά σώματα των 16 ομόσπονδων κρατών), **Φινλανδία** (το Εθνικό Συμβούλιο Ευρεσιτεχνιών και Εγγραφή), **Γαλλία** (κυβερνητική εποπτεία), **Ελλάδα** (αποκεντρωμένη εποπτεία από

¹⁴ Ο Βαυαρικός Νόμος περί Ιδρυμάτων, καθώς και σχετικό εκτελεστικό διάταγμα είναι διαθέσιμα στις εξής σελίδες του ιστοτόπου της Βαυαρικής κυβέρνησης, αντίστοιχα:
<http://www.verwaltung.bayern.de/portal/by/ServiceCenter/BayernRecht/BuergerserviceBAYERNRECHTO nlineBWW/Gesamtliste?by.insertedUrl=http://by.juris.de/by/StiftG BY 2008 rahmen.htm>
και
<http://www.verwaltung.bayern.de/portal/by/ServiceCenter/BayernRecht/BuergerserviceBAYERNRECHTO nlineBWW/Titelsuche?by.insertedUrl=http://by.juris.de/by/StiftGAV BY 2002 rahmen.htm>

¹⁵ Klaus J. Hopt, W. Rainer Walz, Thomas von Hippel, Volker Then (Editors), **The European Foundation: A New Legal Approach**, Cambridge University Press, 2006.
http://books.google.gr/books?id=EXQeuVig1MC&printsec=frontcover&dq=european+foundation&source=bl&ots=y139rh04H&sig=0W2JElqUv8DsXZZeeTrh3LvlrWI&hl=en&sa=X&ei=LONKUJ_oK-aJ0AXvsYCYAg&redir_esc=y#v=onepage&q=european%20foundation&f=false

Υπουργεία¹⁶⁾ (Η αρμοδιότητα του Υπουργείου καθορίζεται από τη φύση του σκοπού του ιδρύματος. Στην περίπτωση κοινωφελούς ιδρύματος αρμόδια κρατική εποπτική αρχή είναι το Υπουργείο Οικονομικών (άρθρο 5 ν.2039/1939). **Νορβηγία** (κεντρική κυβερνητική αρχή) και **Σλοβενία** (αποκεντρωμένη εποπτεία...)),

β) δημόσια ανεξάρτητη αρχή,

γ) συνδυασμός κυβερνητικού σώματος και δικαστηρίου.

Όσον αφορά την έκταση της κρατικής εποπτείας, ενδιαφέρον παρουσιάζει το πρότυπο της συμμετοχής κρατικών αξιωματούχων στη διοίκηση των ιδρυμάτων, μοντέλο το οποίο «συναντάται σε λίγες μόνο χώρες» και δη στη **Γαλλία**, «όπου μέχρι το 2003 τουλάχιστον το 1/3 των μελών του Δ.Σ. ήταν κρατικοί αξιωματούχοι» και στην **Ελλάδα** όπου υφίσταται η Επιτροπή Εθνικών Κληροδοτημάτων.

Από τα διαθέσιμα υλικά για το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα (πρέπει όμως να τονιστεί ότι σκοπεύει σε *διασυνοριακά* ιδρύματα, τα οποία λόγω τόσο μεγέθους όσο και φυσιολογίας, δεν προσιδιάζουν στη φύση των ελληνικών κληροδοτημάτων), αυτό που ξεχωρίζει οπωσδήποτε είναι η μελέτη σκοπιμότητας (Feasibility Study¹⁷⁾ ιδίως δε το 3ο τμήμα αυτής που παρουσιάζει μια συγκριτική νομική ανάλυση των ισχυόντων δικαίων στον ευρωπαϊκό χώρο.

Επίσης σημαντική είναι η παρουσίαση θεμελιώδους βιβλιογραφίας για το θεσμικό πλαίσιο των κοινωφελών ιδρυμάτων στην Ευρώπη.

II. Σχολάζουσες κληρονομίες

Ρυθμίζονται με τις διατάξεις των άρθρων 1865 έως 1870 ΑΚ, οι οποίες στηρίζονται σε αντίστοιχες διατάξεις του Γερμανικού και ΑΚ.

2.3. Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της

3. Συνέπειες στην Οικονομία

3.1 Αναφέρατε αναλυτικά ποιες κατηγορίες επιχειρήσεων αφορά η αξιολογούμενη ρύθμιση

Δεν αφορά καμία κατηγορία επιχειρήσεων.

3.2 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στη δομή της αγοράς

Δεν επιδρά στη δομή της αγοράς.

3.3 Μετρήστε το κόστος εγκατάστασης για νέες επιχειρήσεις πριν και μετά την αξιολογούμενη ρύθμιση, με την χρήση του «τυποποιημένου μοντέλου κόστους»

Δεν μεταβάλλεται το κόστος εγκατάστασης για νέες επιχειρήσεις.

3.4 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της προτεινόμενης ρύθμισης στις λειτουργίες της παραγωγής και του μάρκετινγκ των επιχειρήσεων

Δεν επιδρά στις λειτουργίες της παραγωγής και του μάρκετινγκ των επιχειρήσεων.

3.5. Αναφέρατε αναλυτικά και αιτιολογήστε την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων

Δεν επιδρά στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

3.6. Προσδιορίστε το διοικητικό βάρος των επιχειρήσεων που προκαλεί ή αφαιρεί η προτεινόμενη ρύθμιση, εφαρμόζοντας το «τυποποιημένο μοντέλο κόστους»

Δεν προκαλεί ή αφαιρεί διοικητικό βάρος των επιχειρήσεων.

Ελαφρύνει το διοικητικό βάρος των κοινωνικών περιουσιών.

3.7 Προσδιορίστε ειδικότερα και μετρήστε αναλυτικά και ξεχωριστά το κόστος και τα οφέλη που θα προκύψουν από την προτεινόμενη ρύθμιση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Δεν προκύπτει κόστος ή όφελος για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

3.8. Προσδιορίστε αναλυτικά τα οφέλη ή την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, που αναμένεται να προκληθούν από την εξεταζόμενη ρύθμιση

Επί του παρόντος δεν είναι εφικτός ο αναλυτικός προσδιορισμός του οφέλους στον Κρατικό Προϋπολογισμό.

3.9. Προσδιορίστε αναλυτικά τυχόν συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην εθνική οικονομία

Όπως 3.8

4.Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

κυρίως, διασφαλίζεται καλύτερα η ρύθμιση των οικονομικών και με την προτεινόμενη αύξηση των πόρων των κοινωφελών περιουσιών (λόγω αποτελεσματικότερης αξιοποίησης) θα υπάρξουν σημαντικές συνέπειες για τις ευεργετούμενες ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, όπως πχ ανάπηροι, άποροι φοιτητές, ηλικιωμένοι κλπ.

4.2. Αναφέρατε τα σημερινά δεδομένα για κάθε ένα τομέα και κάθε μία κοινωνική ομάδα που επηρεάζονται από την αξιολογούμενη ρύθμιση, όπως αυτά προκύπτουν από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία

Δεν υπάρχουν στοιχεία.

4.3. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν για τον πολίτη από την προτεινόμενη ρύθμιση

Ενίσχυση της ενημέρωσης των πολιτών μέσω της ηλεκτρονικής πρόσβασης στο Μητρώο Κοινωφελών Περιουσιών.

Προσδοκώμενη αύξηση των πόρων των κοινωφελών περιουσιών (λόγω αποτελεσματικότερης αξιοποίησης) με σημαντικές συνέπειες για τις ευεργετούμενες ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, όπως πχ ανάπηροι, άποροι φοιτητές, ηλικιωμένοι κ.λπ.

4.4. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, τα οποία επιφέρουν βελτίωση των υπηρεσιών του Κράτους προς τον πολίτη

Η αποκεντρωμένη διαχείριση των κοινωφελών περιουσιών και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει η πληροφορική δημιουργούν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την ευχερέστερη πρόσβαση των πολιτών στις σχετικές πληροφορίες και κατά συνέπεια την βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εξυπηρέτησης.

4.5. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, που απλουστεύουν τις διοικητικές διαδικασίες

Η επικράτηση της πληροφορικής στην διαχείριση των σχετικών πληροφοριών συμβάλλει στην δραστική μείωση της γραφειοκρατίας, όπως και η αποκέντρωση της διαχείρισης και εποπτείας των κοινωφελών περιουσιών. Επιπλέον, ο περιορισμός της γνωμοδοτικής αρμοδιότητας του Κεντρικού και των Αποκεντρωμένων Συμβουλίων Κοινωφελών Περιουσιών καθώς και του προληπτικού ελέγχου της αρμόδιας αρχής στις περιπτώσεις

όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο μειώνει αισθητά τη γραφειοκρατία και απλουστεύει τις διαδικασίες.

Επίσης η αντικατάσταση της χρονοβόρας διαδικασίας διορισμού κηδεμόνων σχολαζουσών κληρονομιών με διοικητική απόφαση.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

5.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και τη μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων

Δεν αναμένονται συνέπειες.

5.2. Αναφέρατε περιληπτικά τα βασικά σημεία της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για την προτεινόμενη ρύθμιση (εφόσον υπάρχει)

Δεν υπάρχει μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

6.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητας της Δημόσιας Διοίκησης

Βλ. 4.5

6.2. Αναφέρατε τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης στον τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης (εφόσον υπάρχουν)

Με τον διοικητικό διορισμό των κηδεμόνων εξοικονομείται χρόνος στη δικαιοσύνη και συγκεκριμένα στα μονομελή Πρωτοδικεία (δικαστήρια της κληρονομίας).

Επίσης αποφορτίζεται το Εφετείο Αθηνών με την πρόβλεψη του άρθρου 10, παρ. 5.

7. Νομιμότητα

7.1 Αναφέρατε το πλαίσιο διατάξεων του Συντάγματος στο οποίο ενδεχομένως εντάσσεται η προτεινόμενη ρύθμιση

Άρθρο 109, παρ. 1,2 (τήρηση της βούλησης του διαθέτη), παρ.3 Μητρώο Εθνικών Κληροδοτημάτων.

Άρθρο 101 Αποκεντρωτικό Σύστημα Διοίκησης.

7.2. Αναφέρατε τυχόν νομολογία των εθνικών δικαστηρίων και ιδίως του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αφορά θέματα συναφή με την προτεινόμενη ρύθμιση

ΟΛΑΠ 1241/1979, ΟΛΑΠ8/1994, ΟΛΣΤΕ 2807/2002, ΟΛΣΤΕ1191/2009, ΑΠ 1547/2010.

7.3. Αναφέρατε τις σχετικές διατάξεις και προβλέψεις του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου και των διεθνών συμβάσεων που έχει κυρώσει η Ελλάδα, όπως επίσης και τυχόν νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Δεν εντοπίστηκαν

7.4. Αναφέρατε τυχόν σχετικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Δεν εντοπίστηκαν

8. Αρμοδιότητα

8.1. Αναφέρατε τα υπουργεία που είναι συναρμόδια για τον σχεδιασμό και την προώθηση της αξιολογούμενης ρύθμισης, αιτιολογώντας ειδικά τους λόγους συναρμοδιότητας

Υπουργείο Οικονομικών, το αρμόδιο εκ του σκοπού Υπουργείο, το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων για ζητήματα υποτροφιών κυρίως, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για θέματα του Μητρώου Κοινωνικών Περιουσιών και το Υπουργείο Εσωτερικών μέσω των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

8.2. Αναφέρατε τις οργανικές μονάδες με τις οποίες υπήρξε συνεργασία του επισπεύδοντος υπουργείου κατά το στάδιο προετοιμασίας της εξεταζόμενης ρύθμισης

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις.

8.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες, που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε ξεχωριστής δράσης που προέρχεται από την εξεταζόμενη ρύθμιση

Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Περιουσίας και οι Γενικοί Γραμματείς Αποκεντρωμένων διοικήσεων, με τις αρμόδιες Υπηρεσίες κοινωνικών Περιουσιών.

8.4. Σε περίπτωση που η προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπει τη σύσταση νέου φορέα, υπηρεσίας, νομικού προσώπου, επιτροπής, συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου, αναφέρατε συνοπτικά τη γνωμοδότηση της Διυπουργικής Επιτροπής της απόφασης Πρωθυπουργού Υ169/13-1-2010 (Β' 19) και επισυνάψτε τη μελέτη σκοπιμότητας και την οικονομοτεχνική μελέτη

Δεν προβλέπεται

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

9.1. Αναφέρατε τους νομοτεχνικούς κανόνες, οι οποίοι εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη της προτεινόμενης διάταξης, με αναφορά στο εγχειρίδιο οδηγιών της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (ΚΕ.Ν.Ε.)

Ακολουθήθηκαν οι οδηγίες της ΚΕΝΕ.

Εξετάστηκε από την ΚΕΝΕ κατά τη συνεδρίαση της 1224 στις 4-6-2013 και ενσωματώθηκαν οι σχετικές παρατηρήσεις.

9.2. Προσδιορίστε τις διατάξεις που τροποποιεί, αντικαθιστά ή καταργεί η προτεινόμενη ρύθμιση και ιδίως αναφέρατε εάν υπάρχει ήδη κώδικας ρυθμίσεων συναφών με την προτεινόμενη

Αναλυτικά στο άρθρο 82 του σχεδίου νόμου.

9.3. Αναφέρατε τις εν γένει βελτιώσεις που επιφέρει η προτεινόμενη ρύθμιση στην έννομη τάξη και ειδικά τις διατάξεις που κωδικοποιεί ή απλουστεύει

Κωδικοποιεί και εκσυγχρονίζει τη νομοθεσία των κοινωφελών περιουσιών (εθνικών κληροδοτημάτων) και σχολαζουσών κληρονομιών

9.4. Προσδιορίστε τις διατάξεις της προτεινόμενης ρύθμισης που τροποποιούν εμμέσως υφιστάμενες ρυθμίσεις, χωρίς να τις καταργούν ρητώς και αιτιολογήστε την επιλογή αυτή

Δεν υπάρχουν.

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

10.1. Αναφέρατε αναλυτικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που κλήθηκαν να λάβουν μέρος στην διαβούλευση για την προτεινόμενη ρύθμιση

Υπήρξε άτυπη διαβούλευση με τις συναρμόδιες υπηρεσίες και διενεργήθηκε και δημόσια διαβούλευσης μέσω opengov.gr

10.2. Περιγράψτε αναλυτικά τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτήν, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη

Η διαβούλευση έγινε ηλεκτρονικά μέσω τη πλατφόρμας opengov.gr από 28/5 έως 14/6/2013 και υποβλήθηκαν 69 σχόλια τόσο από υπηρεσιακούς παράγοντες όσο και από εκπροσώπους κληροδοτημάτων και από απλούς πολίτες.

10.3. Αναφερθείτε στα αποτελέσματα της διαβούλευσης, αναφέροντας επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ και κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της

Βλ. Ειδική έκθεση δημόσιας διαβούλευσης.

10.4. Αναφέρατε τον σχεδιασμό που έχει γίνει για τον κοινωνικό διάλογο και τη διαβούλευση και στο στάδιο της εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης